

อุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry)

ประเทศไทยมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามที่ได้ให้สัตยาบันรับรองปฏิญญาโจฮันเนสเบิร์ก (Johannesburg Declaration on Sustainable Development) เมื่อปี พ.ศ.2545 และปฏิญญามะนิลาว่าด้วยอุตสาหกรรมสีเขียว (Manila Declaration on Green Industry in Asia) เมื่อปี พ.ศ.2552

กระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา อุตสาหกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยดำเนินการในเชิงรุก มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมให้เติบโตและพัฒนา อย่างยั่งยืน เพื่อให้เป็นรูปธรรมจึงได้เริ่มโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ขึ้น เพื่อส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมให้มีการ ประกอบการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสังคม ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมมีภาพลักษณ์ที่ดี น่าเชื่อถือและประชาชนไว้วางใจ และ เกิดการสร้างเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมสีเขียวของประเทศ (Green GDP) มีมูลค่าสูงขึ้นด้วย

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ผนึกกำลังกับทุกหน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรม รวมถึงสถาบันเครือข่าย สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดและนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดและนิคมอุตสาหกรรมทั่วประเทศ ส่งเสริมให้สถานประกอบการทั่วประเทศใส่ใจในการดำเนิน ธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สู่การเป็น “อุตสาหกรรมสีเขียว” ใน 5 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1: ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment) คือ ความมุ่งมั่นที่จะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมีการสื่อสาร ภายในองค์กรให้ทราบทั่วกัน

ระดับที่ 2: ปฏิบัติการสีเขียว (Green Activity) คือ การดำเนินกิจกรรมเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้สำเร็จตามความมุ่งมั่น ที่ตั้งไว้

ระดับที่ 3: ระบบสีเขียว (Green System) คือ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลและ ทบทวนเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการได้รับรางวัลด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นที่ยอมรับ และการรับรองมาตรฐานด้าน สิ่งแวดล้อมต่างๆ

ระดับที่ 4: วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture) คือ การที่ทุกคนในองค์กรให้ความร่วมมือร่วมใจดำเนินงานอย่างเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมในทุกด้านของการประกอบกิจการ จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในองค์กร

ระดับที่ 5: เครือข่ายสีเขียว (Green Network) คือ การแสดงถึงการขยายเครือข่ายตลอดห่วงโซ่อุปทานสีเขียวโดยสนับสนุนให้คู่ ค่าและพันธมิตรเข้าสู่กระบวนการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวด้วย

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกับสังคม ชุมชน และประชาชนอย่างยั่งยืน

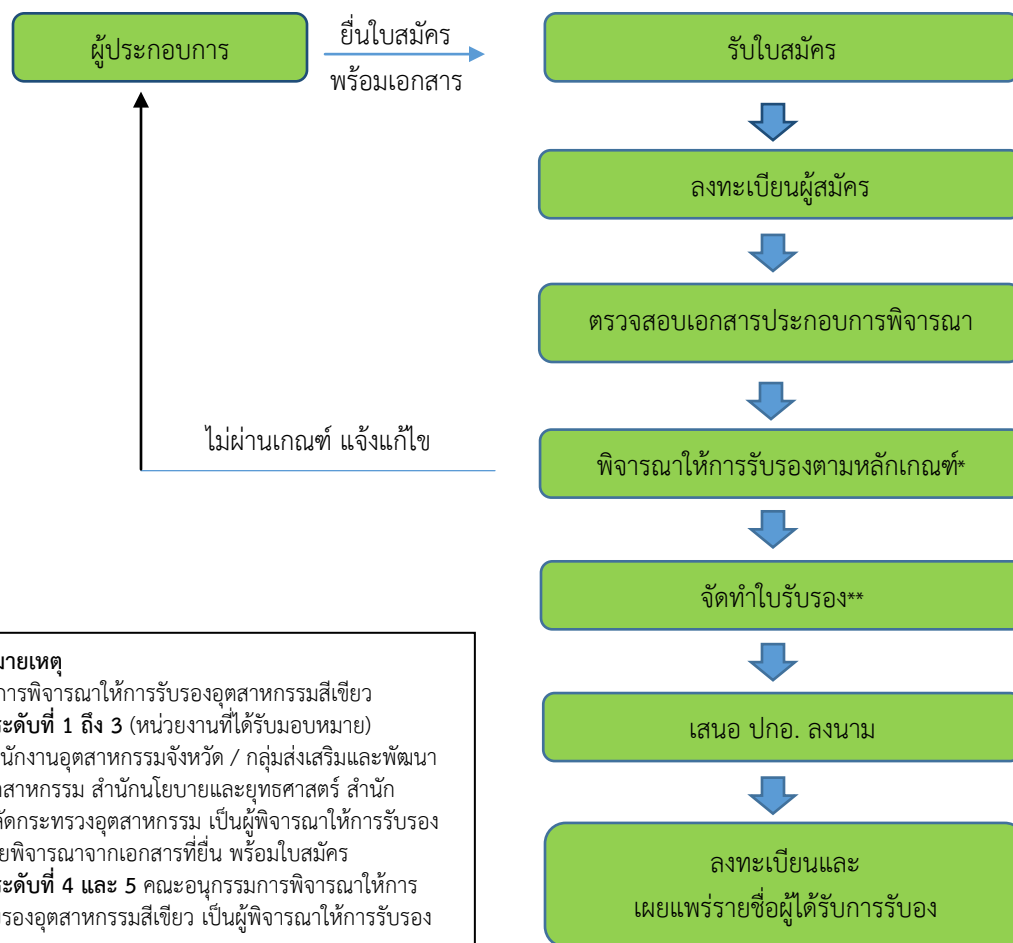
“มุ่งมั่นอุตสาหกรรมสีเขียว...เพื่อการพัฒนาอย่างสมดุลและอย่างยั่งยืน” นั่นคือ หัวใจของโครงการต่างๆ ของกระทรวง อุตสาหกรรม ที่ต้องการให้เติบโตทางเศรษฐกิจของภาคอุตสาหกรรม มีความสอดคล้องกับศักยภาพและความเป็นไปได้ของระบบ นิเวศ รวมถึงความผาสุกของสังคม ตัวอย่างเช่น การอนุรักษ์พลังงานในกระบวนการผลิต การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าโดยใช้หลัก 3Rs และ Clean Technology การพัฒนาผลผลิตภาพการผลิต (Green Productivity) การออกแบบผลิตภัณฑ์รักษ์สิ่งแวดล้อม (Eco Design- Eco Product) การให้การรับรองผลิตภัณฑ์ฉลากสีเขียว (Green Label หรือ Eco-Label) การศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (LCI-LCA) การลดมลพิษ และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น

อุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) คือ อุตสาหกรรมที่ยึดมั่นในการปรับปรุงกระบวนการผลิต และการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อการประกอบกิจการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมกับยึดมั่นในการประกอบกิจการด้วยความ รับผิดชอบต่อสังคม ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียวทำให้

- 1) ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ลดข้อร้องเรียนจากผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงาน ลดความเสี่ยงในการรับผิดชอบในอนาคต
- 2) เกิดภาพลักษณ์ และทัศนคติที่ดีต่ออุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ดี และการยอมรับระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่โดยรอบ
- 3) เกิดการสร้างงาน และการจ้างงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น มีการว่าจ้างแรงงานที่เป็นธรรม คนงานมีความปลอดภัย และมีความสุขกับการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดี
- 4) ลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ประหยัดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ สร้างโอกาสในการแข่งขัน
- 5) สร้างโอกาสทางการตลาดโดยเน้นประเด็น “สีเขียว” ของผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตซึ่งกำลังเป็นที่ยอมรับ และต้องการของผู้บริโภคทั่วโลก

ขั้นตอนการดำเนินการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 ระดับที่ 2 และระดับที่ 3

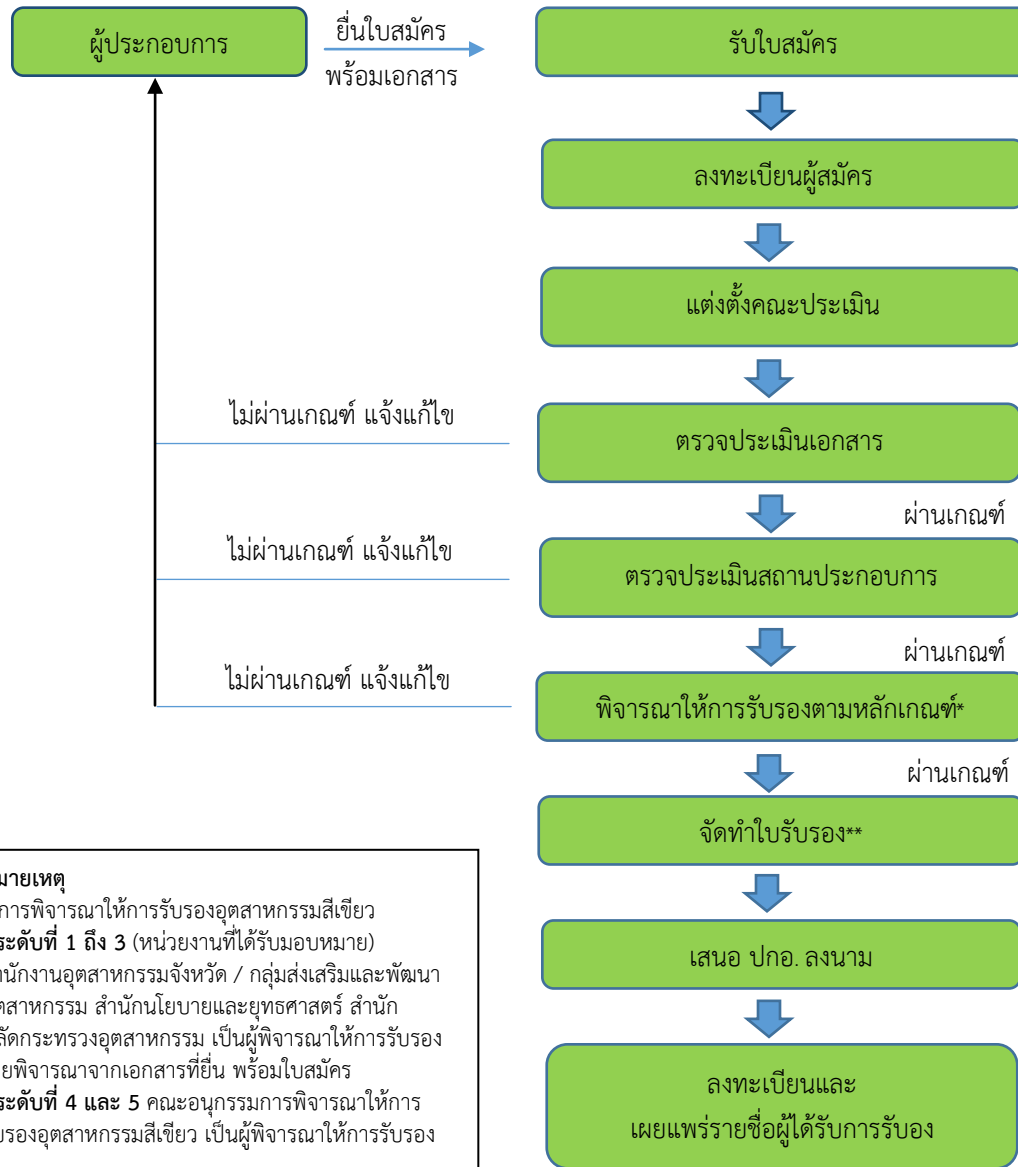

หมายเหตุ

* การพิจารณาให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 ถึง 3 (หน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด / กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นผู้พิจารณาให้การรับรอง โดยพิจารณาจากเอกสารที่ยื่น พร้อมใบสมัคร

ระดับที่ 4 และ 5 คณะอนุกรรมการพิจารณาให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว เป็นผู้พิจารณาให้การรับรอง

ขั้นตอนการดำเนินการให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 4 และระดับที่ 5

หมายเหตุ
 * การพิจารณาให้การรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 1 ถึง 3 (หน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด / กลุ่มส่งเสริมและพัฒนา อุตสาหกรรม สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนัก ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นผู้พิจารณาให้การรับรอง โดยพิจารณาจากเอกสารที่ยื่น พร้อมใบสมัคร ระดับที่ 4 และ 5 คณะอนุกรรมการพิจารณาให้การ รับรองอุตสาหกรรมสีเขียว เป็นผู้พิจารณาให้การรับรอง

กระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำข้อกำหนดอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้ผลประกอบการอุตสาหกรรมได้มีการพัฒนาและ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อเข้าสู่การเป็นอุตสาหกรรมสีเขียวไว้ 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์ที่กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 1: ความมุ่งมั่นสีเขียว (Green Commitment)

- ข้อ 1 องค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งครอบคลุมถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ข้อ 2 องค์กรต้องมีการสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรในองค์กรทราบ

เกณฑ์ที่กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 2: ปฏิบัติการสีเขียว (Green Activity)

ข้อ 1 องค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ อย่างน้อยกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง และสื่อสารนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้บุคลากรในองค์กรทราบ

ข้อ 2 องค์กรจัดทำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมหรือการป้องกันมลพิษหรือการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและอย่างยั่งยืน หรือลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการปกป้องและฟื้นฟูธรรมชาติ โดยแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมต้องประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้รับผิดชอบ และกรอบระยะเวลาแล้วเสร็จ

ข้อ 3 องค์กรต้องนำแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล

เกณฑ์ที่กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับที่ 3: ระบบสีเขียว (Green System)

1. บริบทขององค์กร

1.1 การทำความเข้าใจบริบทขององค์กร

องค์กรควรพิจารณาสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ที่มีผลกระทบต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

1.2 การทำความเข้าใจความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย

2. ความเป็นผู้นำ

2.1 ความเป็นผู้นำและความมุ่งมั่น

ผู้บริหารสูงสุดต้องแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำและความมุ่งมั่นที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.2 นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรต้องกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ที่ครอบคลุมถึงความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการ

2.3 บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ในองค์กร

ผู้บริหารสูงสุดต้องมั่นใจว่า ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่สำหรับบทบาทหน้าที่ต่างๆ ได้มีการมอบหมายและสื่อสารเป็นที่เข้าใจในองค์กร

3. การวางแผน

3.1 การปฏิบัติการเพื่อดำเนินการกับความเสี่ยงและโอกาส

3.2 วัตถุประสงค์และแผนงานด้านสิ่งแวดล้อม

4. การสนับสนุน

4.1 ทรัพยากร

4.2 ความรู้ความสามารถ

4.3 ความตระหนัก

องค์กรต้องทำให้มั่นใจว่าบุคลากรที่ทำงานภายใต้การควบคุมขององค์กรมีความตระหนักด้านระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม

4.4 การสื่อสาร

4.5 เอกสารและบันทึก

5. การดำเนินการ

5.1 การวางแผนและการควบคุมการดำเนินการ

องค์กรต้องจัดทำขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อควบคุมการดำเนินการกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งทำให้เกิดผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม

5.2 การเตรียมความพร้อมและตอบสนองต่อเหตุฉุกเฉิน

6. การประเมินการดำเนินงาน

- 6.1 การติดตาม ประเมินผล
- 6.2 การตรวจประเมินภายใน
- 6.3 การทบทวนโดยฝ่ายบริหาร

7. การปรับปรุง

- 7.1 ข้อบกพร่องและการปฏิบัติการแก้ไข
- 7.2 การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
องค์กรต้องปรับปรุงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ตามความเหมาะสมและมีประสิทธิผล

เกณฑ์ที่กำหนดอุตสาหกรรมสีเขียวระดับที่ 4: วัฒนธรรมสีเขียว (Green Culture)

ข้อ 1 องค์กรต้องมีระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดระดับที่ 3 ทุกข้อ

ข้อ 2 องค์กรต้องมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการประกอบกิจการ อุตสาหกรรมขององค์กรและนำมาปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลโดยให้ครอบคลุมตามหลักการของมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ISO 26000 ดังต่อไปนี้

- 2.1 องค์กรต้องมีความรับผิดชอบต่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการประกอบกิจการอุตสาหกรรมขององค์กร โดยต้องมีความรับผิดชอบต่อ
 - (1) ผลกระทบจากการตัดสินใจและการดำเนินการต่างๆ ขององค์กรต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะผลกระทบด้านลบที่มีนัยสำคัญ
 - (2) การดำเนินการเพื่อการป้องกันผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ
- 2.2 องค์กรต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจและการดำเนินการต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย องค์กรต้องมีการเปิดเผยอย่างชัดเจน ถูกต้อง และครบถ้วน โดย
 - (1) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยตรงและง่ายต่อความเข้าใจ
 - (2) ข้อมูลต้องเหมาะสมกับช่วงเวลาเป็นข้อเท็จจริง ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถประเมินผลได้อย่างถูกต้อง
- 2.3 องค์กรต้องมีการส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอย่างจริงจังโดย
 - (1) ประกาศกำหนดค่านิยมและหลักการต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยขององค์กรให้ชัดเจน
 - (2) ดำเนินการตามโครงสร้างการบริหารที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยภายในองค์กร
 - (3) มีกลไกในกำกับดูแล และการควบคุมต่าง ๆ เพื่อเฝ้าติดตามให้การสนับสนุน และการบังคับให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
 - (4) มีการกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
 - (5) มีการป้องกันหรือแก้ไขการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างไม่มีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมตลอดทั่วทั้งองค์กร
 - (6) มีรายงานผลการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

